

2017-11-13

B E S L U T

Sörmlands Sparbank
genom styrelsens ordförande
Box 156
641 22 KATRINEHOLM

FI Dnr 16-13661
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Anmärkning och sanktionsavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 14 november 2017 kl. 08.00)

1. Finansinspektionen ger Sörmlands Sparbank, org. nr 516401-9639, en anmärkning.

(15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse)

2. Sörmlands Sparbank ska betala en sanktionsavgift på 12 700 000 kronor.

(15 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.)

Hur man överklagar, se *bilagan*.

Sammanfattning

Sörmlands Sparbank (banken) har tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Finansinspektionens undersökning visar att banken inte har följt lagens krav på riskhantering, styrning och kontroll. Ansvaret för detta ligger på bankens tidigare styrelse.

Banken håller i allt väsentligt med om att de brister som Finansinspektionen konstaterat har förelegat. Banken har planerat och vidtagit omfattande åtgärder för att rätta till dessa brister.

Mot denna bakgrund finner Finansinspektionen att Sörmlands Sparbank ska få en anmärkning tillsammans med en sanktionsavgift på 12,7 miljoner kronor.

1. Bakgrund

1.1 Banken och dess verksamhet

Sörmlands Sparbank (banken) är en av Sveriges större sparbanker. Banken har cirka 170 anställda och balansomslutningen var 13,8 miljarder kronor per den 31 december 2016. Enligt den senaste fastställda årsredovisningen var bankens omsättning 423,6 miljoner kronor 2016.

1.2 Ärendet

Finansinspektionen inledde den 21 september 2016 en undersökning av bankens styrning, riskhantering och kontroll. Undersökningen gällde perioden januari 2011–december 2016.

Undersökningen genomfördes av en revisor som Finansinspektionen förordnat. Revisorn gjorde platsbesök, inhämtade dokumentation och intervjuade bankens styrelseledamöter, ledande befattningshavare och personer i bankens kontrollfunktioner. En avstämningskrivelse skickades till banken den 10 februari 2017 och bankens svar på densamma kom in den 7 mars 2017.

Den 6 juli 2017 fick banken möjlighet att yttra sig över Finansinspektionens iakttagelser och preliminära bedömningar samt över myndighetens övervägande om ingripande. Bankens yttrande kom in den 30 augusti 2017. Av yttrandet framgår att banken i allt väsentligt bekräftar Finansinspektionens iakttagelser samt att banken har vidtagit och planerat omfattande åtgärder för att komma tillrätta med de brister som Finansinspektionen har uppmärksammat. Banken har även redogjort för de övriga omständigheter som banken anser är förmildrande.

2. Tillämpliga bestämmelser

Grundläggande bestämmelser om bankers riskhantering finns i 6 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF).

Av 6 kap. 2 § LBF framgår bland annat att ett kreditinstitut ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institutet ska se till att det har en tillfredsställande intern kontroll. Vidare framgår bland annat att ett kreditinstitut särskilt ska se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker sammantagna inte medför att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras. För att uppfylla detta krav ska kreditinstitutet åtminstone ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten av och nivån på de risker som det är eller kan komma att bli exponerat för. Kreditinstitutet ska utvärdera dessa metoder för att säkerställa att de är heltäckande.

Av 6 kap. 4 b § LBF framgår att styrelsen i ett kreditinstitut ansvarar för att kraven i 1–3 §§ samma kapitel uppfylls.

Förutom dessa allmänna bestämmelser finns mer detaljerade regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (nedan föreskrifterna). Bestämmelserna i dessa föreskrifter är preciseringar av de mer övergripande kraven i 6 kap. 2 § LBF. De bestämmelser i föreskrifterna som aktualiseras i förhållande till de enskilda bristerna beskrivs nedan i samband med bedömningen av dessa brister.

3. Finansinspektionens bedömning

3.1 Bristande kontroll över vd:s inköp och kostnader

3.1.1 Tillämpliga bestämmelser

Enligt 2 kap. 1 § föreskrifterna ska ett företag se till att ha en överblickbar organisationsstruktur med en tydlig fördelning av funktioner och ansvarsområden som dels säkerställer att företaget styrs effektivt och sunt, dels gör det möjligt för Finansinspektionen att utöva en effektiv tillsyn.

Enligt 2 kap. 10 § föreskrifterna ska ett företag bland annat säkerställa att det har rutiner för åtskillnad av arbetsuppgifter och förebyggande av intressekonflikter.

Enligt 3 kap. 2 § föreskrifterna ska styrelsens ledamöter ha god kännedom om och förståelse för företagets organisationsstruktur och processer för att kunna säkerställa att dessa är förenliga med företagets beslutade strategier. Ledamöterna ska vara väl insatta i och ha god kännedom om företagets verksamhet samt arten och omfattningen av dess risker.

Enligt 3 kap. 3 § föreskrifterna ska styrelsen eller den verkställande direktören regelbundet se över och bedöma effektiviteten i företagets organisationsstruktur samt i de rutiner, åtgärder, metoder m.m. som företaget har beslutat om för att följa lagar och andra författningar som reglerar dess tillståndspliktiga verksamhet. Styrelsen eller den verkställande direktören ska även vidta lämpliga åtgärder för att korrigera eventuella brister i dessa.

3.1.2 Iakttagelser och bedömningar

Mot bakgrund av att bankens internrevision uppmärksammat misstänkta oegentligheter som gäller den tidigare verkställande direktörens omkostnader och inköp, har Finansinspektionen undersökt hur banken och den tidigare styrelsen har organiserat verksamheten och hur banken har kontrollerat den verkställande direktörens kostnader.

Finansinspektionen konstaterar att bankens instruktion för den verkställande direktören inte har en tydlig rutin för att kontrollera den verkställande direktörens kostnadsredovisning. Instruktionen anger inte heller vem som ska

utöva sådant kontrollansvar. Finansinspektionen bedömer därför att banken, i strid med 2 kap. 10 § föreskrifterna har saknat en rutin för åtskillnad av arbetsuppgifter och förebyggande av intressekonflikter när det gäller kontroll av den verkställande direktörens kostnadsredovisning.

Av undersökningen framgår även att hanteringen av den verkställande direktörens inköp och omkostnader har gjorts av flera personer, där ingen har haft ett uttalat helhetsansvar. Vidare har samtliga personer som hanterat den verkställande direktörens kostnadsredovisning varit underställda den verkställande direktören. Att bankens ansvarsfördelning i dessa avseenden varit otydlig och bristfällig har medfört att banken inte har kontrollerat den verkställande direktörens omkostnader på ett korrekt sätt. Mot denna bakgrund bedömer Finansinspektionen att banken inte har haft en sådan organisationsstruktur som krävs enligt 2 kap. 1 § föreskrifterna.

Finansinspektionen konstaterar vidare att bankens tidigare styrelse inte har uppmärksammat att ansvarsfördelningen för kontrollen av den verkställande direktörens inköp och omkostnader har varit otydlig och olämplig. Den intressekonflikt som har uppstått genom att de personer som har hanterat den verkställande direktörens kostnadsredovisning har varit underställda densamme har inte heller identifierats av styrelsen. Finansinspektionen bedömer alltså att den tidigare styrelsen, i strid med 2 kap. 1 och 10 §§ och 3 kap. 3 § föreskrifterna, inte har sett till att det funnits en fungerande organisationsstruktur och lämpliga rutiner för att hantera den verkställande direktörens inköp och omkostnader. Finansinspektionen anser vidare att de nu påtalade bristerna visar att den tidigare styrelsen inte har haft sådan kännedom om och förståelse för bankens organisationsstruktur, processer och risker som krävs enligt 3 kap. 2 § föreskrifterna.

Finansinspektionen bedömer sammantaget att banken och den tidigare styrelsen, i strid med 6 kap. 2 § LBF och tillämpliga bestämmelser i föreskrifterna, inte har uppfyllt kraven på en tillräcklig styrning och kontroll över riskerna i verksamheten. Därigenom har den tidigare verkställande direktörens utgifter kunnat passera utan fullgod kontroll.

3.2 Rapporterade brister i kontrollfunktionerna

3.2.1 Tillämpliga bestämmelser

Enligt 3 kap. 3 § föreskrifterna ska styrelsen eller den verkställande direktören regelbundet se över och bedöma effektiviteten i företagets organisationsstruktur samt i de rutiner, åtgärder, metoder m.m. som företaget har beslutat om för att följa lagar och andra författningar som reglerar dess tillståndspliktiga verksamhet. Styrelsen eller den verkställande direktören ska även vidta lämpliga åtgärder för att korrigera eventuella brister i dessa.

Av 6 kap. 7 § föreskrifterna framgår bland annat att styrelsen, riskutskottet och den verkställande direktören så snart som möjligt efter kontrollfunktionernas rapportering ska vidta lämpliga åtgärder.

Av 6 kap. 8 § föreskrifterna framgår att företag ska ha rutiner för att regelbundet följa upp vilka åtgärder som det vidtar med anledning av rapporten från kontrollfunktionen.

3.2.2 Iakttagelser och bedömningar

Under 2014 fick bankens styrelse rapporter från bankens internrevision om väsentliga brister relaterade till funktionen för regelefterlevnad och funktionen för riskkontroll. Internrevisionen påtalade bland annat att funktionen för regelefterlevnad inte hade gett verksamheten önskat stöd och utbildning och inte heller nödvändig information om nya och förändrade regelverk. Vidare rapporterade internrevisorerna att funktionen för riskkontroll inte hade genomfört föreskrivna aktiviteter och kontroller samt att dokumentationen av genomförda kontroller varit bristfällig. Dessa brister påtalades också av Finansinspektionen vid ett platsbesök 2015 i samband med en översyn och utvärdering av bankens kapitalsituation.

Av det material som granskats i undersökningen framgår att den tidigare styrelsen, efter att bristerna påtalats av internrevisionen och Finansinspektionen, har gjort vissa uppdateringar av bankens interna regelverk för kontrollfunktionernas arbete. Vidare har banken i sitt yttrande påtalat att man vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med bristerna genom att byta tjänsteleverantör. I undersökningen har Finansinspektionen emellertid inte kunnat finna att bankens kontrollfunktioner, efter ovannämnda åtgärder, har genomfört nödvändiga kontroller. Finansinspektionen bedömer därför att banken inte har gjort tillräckligt för att åtgärda problemen i kontrollfunktionerna, trots att dessa brister har påtalats av såväl internrevisionen som av Finansinspektionen. Banken och den tidigare styrelsen har därmed inte fullgjort sina skyldigheter enligt 3 kap. 3 § och 6 kap. 7 § föreskrifterna. Styrelsen har inte heller infört sådana rutiner som krävs enligt 6 kap. 8 § föreskrifterna för att följa upp vilka åtgärder som borde ha vidtagits med anledning av de konstaterade bristerna.

Finansinspektionen bedömer sammantaget att banken och den tidigare styrelsen, i strid med 6 kap. 2 § LBF och tillämpliga bestämmelser i föreskrifterna, inte har uppfyllt kraven på en tillräcklig styrning och kontroll över riskerna i verksamheten.

3.3 Bristande rutiner för och hantering av utlagd verksamhet

3.3.1 Tillämpliga bestämmelser

Enligt 10 kap. 2 a § föreskrifterna ska ett företag ha interna regler för att hantera sina uppdragsavtal. Styrelsen eller den verkställande direktören ska besluta om de interna reglerna.

Enligt 10 kap. 4 § föreskrifterna ska ett företag som uppdrar åt någon annan att utföra arbete och funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten se till att uppdragstagaren följer de regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten.

Enligt 10 kap. 5 § första stycket föreskrifterna ska ett företag handla med den skicklighet, omsorg och aktsamhet som krävs när det ingår, hanterar och säger upp uppdragsavtal som avser arbete eller funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten.

Enligt 10 kap. 5 § andra stycket 3 och 4 föreskrifterna ska företaget säkerställa att uppdragstagaren övervakar hur den utför den utlagda verksamheten och hanterar riskerna i samband med detta samt vidta lämpliga åtgärder om uppdragstagaren inte utför den utlagda verksamheten på ett effektivt sätt och enligt tillämpliga lagar och andra bestämmelser.

3.3.2 Iakttagelser och bedömningar

Finansinspektionen konstaterar att bankens funktioner för regelefterlevnad, riskkontroll och internrevision har varit utlagda på olika externa uppdragstagare. Såsom påtalats ovan har banken fått rapporter om brister i kontrollfunktionerna för regelefterlevnad och riskhantering, men har trots detta inte vidtagit sådana åtgärder att bristerna avhjälpes. Banken har även saknat en rutin för att säkerställa att uppdragstagarna har tillräcklig kompetens, riskhantering och regelefterlevnad. Finansinspektionen bedömer att banken därigenom inte har hanterat sina uppdragstagare med den skicklighet, omsorg och aktsamhet som krävs enligt 10 kap. 5 § första stycket föreskrifterna. Banken har inte heller vidtagit de åtgärder som krävs enligt 10 kap. 5 § andra stycket 3 och 4 föreskrifterna efter att den fått kännedom om att uppdragstagarna inte hade utfört den utlagda verksamheten på ett tillfredställande sätt.

Finansinspektionen konstaterar även att den policy för uppdragsavtal som granskats i undersökningen inte har uppdaterats enligt gällande krav i 10 kap. föreskrifterna. Policyn är i stället utformad efter Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll i finansiella företag, som inte har gällt för kreditinstitut sedan den 31 mars 2014. Att bankens policy för outsourcing har varit bristfällig påtalade även funktionen för regelefterlevnad i sin årsrapport 2015.

Finansinspektionen bedömer sammantaget att banken och den tidigare styrelsen, i strid med 6 kap. 2 § LBF och tillämpliga bestämmelser i föreskrifterna, inte har uppfyllt kraven på en tillräcklig styrning och kontroll över riskerna i verksamheten.

3.4 Riskaptiter och limiter

3.4.1 Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 3 § 9 föreskrifterna definieras riskaptit som en nivå och inriktning på företagets risker som kan accepteras för att uppnå företagets strategiska mål.

Av 2 kap. 3 § föreskrifterna framgår att det är styrelsen som ska besluta om företagets riskaptit och regelbundet utvärdera riskaptiten och uppdatera den om det behövs.

Av 5 kap. 7 § föreskrifterna framgår att ett företag ska sätta tydliga gränser (limiter och mandat) för den som ska fatta beslut inom ramen för företagets riskaptit.

Av 5 kap. 8 § föreskrifterna framgår att ett företag ska ha rutiner för att övervaka och kontrollera att limiter och mandat följs.

3.4.2 Iakttagelser och bedömningar

Allmänt kan sägas att en banks riskaptit bör vara kopplad till bankens kort- och långsiktiga strategiska planer, kapitalplaner och finansiella planer. Riskaptiten bör inrikta sig på företagets väsentliga risker och fungera som en spärr mot överdrivet risktagande. Den bör även sätta gränser för företagsledningen i dess arbete med att uppfylla företagets affärsstrategi. Riskaptiten bör vara framåtblickande och utsättas för scenarioanalyser och stresstester. Detta för att säkerställa att de personer som beslutar om riskaptiten, eller som behöver förhålla sig till den, förstår vilka händelser som skulle kunna medföra att företaget överskrider riskaptiten. Riskaptiten bör också användas som ett underlag för att bland annat styrelsen ska kunna diskutera och utmana ledningens rekommendationer och beslut.¹

Finansinspektionen har granskat den policy som banken har fastställt för riskaptit/risktoleranser och limiter. I policyn står det att banken ska ha en väl diversifierad kreditportfölj med låg risknivå. Vidare anges att målet för bankens finansförvaltning är att under sunda former åstadkomma en effektiv förvaltning av bankens balansräkning och likviditet förenat med ett lågt risktagande, vilket också ska avspeglade sig i avkastningskravet på portföljen.

I det granskade materialet finns ingen beskrivning av hur bankens aggregerade risker utvecklats eller om den aktuella utvecklingen stämmer överens med den låga risknivå som banken avser att ha. Bankens riskaptiter/limiter är inte heller anpassade för att identifiera och följa upp den risk som banken är exponerad för. Exempelvis saknas en limit för den samlade kreditrisk som banken exponeras för. Limiterna för finansiella risker omfattar inte några limiter kopplade till risknivå, såsom volatilitetsmått.

---

¹ Se beslutspromemorian till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut s.18.

Finansinspektionen bedömer därför att bankens riskaptiter och limiter är för allmänt hållna för att ge det underlag för styrning och kontroll som krävs enligt regelverket. Dessa brister har medfört att banken och styrelsen inte har kunnat identifiera, styra och kontrollera bankens risker på ett tillräckligt sätt. Finansinspektionen bedömer mot ovanstående bakgrund att banken och styrelsen inte har uppfyllt kraven i 6 kap. 2 § LBF och 5 kap. 7 § föreskrifterna.

Av undersökningen har det även framgått att styrelsen inte har infört tillräckliga rutiner för att utvärdera och uppdatera bankens riskaptit. Som beskrivits ovan har bankens policy varit bristfällig och banken har inte utvärderat om riskaptiterna har varit ändamålsenliga. Finansinspektionen bedömer mot denna bakgrund att banken och dess styrelse inte har uppfyllt kraven i 2 kap. 3 § och 5 kap. 8 § föreskrifterna.

Finansinspektionen anser sammantaget att banken och den tidigare styrelsen, inte uppfyllt kraven i 6 kap. 2 § LBF och tillämpliga bestämmelser i föreskrifterna på styrning och kontroll över riskerna i verksamheten.

3.5 Kontroll över jävskretsen

3.5.1 Tillämpliga bestämmelser

Enligt 8 kap. 6 § LBF ska styrelsen behandla ärenden om tjänster till jävskretsen. Styrelsen ska vidare i en förteckning föra in uppgifter om de avtal som har träffats.

3.5.2 Iakttagelser och bedömningar

Av undersökningen framgår att bankens förteckning av jävskrediter inte har omfattat samtliga krediter som har lämnats till personer inom jävskretsen. Jävskretsen har inte heller varit känd för bankens kredithandläggare. Dessa omständigheter visar att styrelsen inte har hanterat rutinerna för tjänster till jävskretsen enligt 8 kap. 6 § LBF. Att styrelsen inte har hanterat jävskrediterna på ett korrekt sätt medför vidare att banken och styrelsen inte uppfyllt kraven i 6 kap. 2 § LBF på styrning och kontroll över riskerna som dessa jävskrediter har inneburit.

3.6 Särskilt om styrelsens ansvar

Som beskrivits ovan konstaterar Finansinspektionen i undersökningen ett antal brister som rör bankens riskhantering, styrning och kontroll. Det är bankens styrelse som enligt 6 kap. 4 b § LBF ansvarar för att banken har en tillräcklig riskhantering, styrning och kontroll. Finansinspektionen bedömer att de brister som iakttagits har uppkommit som ett resultat av att bankens tidigare styrelse har brustit i detta ansvar. De brister som konstaterats utgör var och en för sig överträdelser av tillämpliga regelverk. Sammantaget visar bristerna, enligt Finansinspektionen, att bankens tidigare styrelse haft övergripande och systematiska problem i sin riskhantering, styrning och kontroll.

4. Överväganden om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Av 15 kap. 1 § LBF framgår bland annat att Finansinspektionen ska ingripa om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen, andra författningar som reglerar institutets verksamhet eller enligt interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet. Finansinspektionen kan ingripa genom att förelägga ett institut att vidta rättelse eller genom att ge institutet en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, en varning meddelas.

Av 15 kap. 1 b § första stycket LBF framgår att Finansinspektionen vid valet av sanktion ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

I 15 kap. 1 b § andra stycket LBF föreskrivs att Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditinstitutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Av 15 kap. 1 c § första stycket LBF framgår att, utöver det som anges i 1 b §, ska det beaktas i försvårande riktning om kreditinstitutet tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och hur lång tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

Enligt 15 kap. 1 c § andra stycket LBF ska det beaktas i förmildrande riktning om institutet i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning och om institutet snabbt har upphört med överträdelsen sedan den anmälts eller påtalats av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får enligt 15 kap. 7 § LBF förena en anmärkning eller varning med en sanktionsavgift. Enligt 15 kap. 8 § LBF (i den lydelse som gällde före den 2 augusti 2017) ska sanktionsavgiften fastställas till högst

- a. tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår,
- b. två gånger den vinst som institutet gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller
- c. två gånger de kostnader som institutet undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt

6 kap. 1 § LBF, d.v.s. avgiften får inte vara så stor att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

När sanktionsavgiften fastställs ska, enligt 15 kap. 9 § LBF, särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b och 1 c §§ samt till institutets finansiella ställning och, om det går att fastställa, till den vinst som institutet har gjort till följd av överträdelsen.

4.2 Bankens yttrande

Banken uppger i sitt yttrande att den tar Finansinspektionens påpekanden på största allvar och att banken därför har tagit fram en omfattande åtgärdsplan.

Banken bekräftar i allt väsentligt de brister som Finansinspektionen har iakttagit. Banken framhåller att den tidigare styrelsen i början av 2015 inledde ett förbättringsarbete för att förstärka riskhantering, styrning och kontroll. Banken påpekar även att den tidigare styrelsen vidtog vissa åtgärder för att avhjälpa brister i bankens kontrollfunktioner som påtalats av bankens internrevision och Finansinspektionen. Detta innefattade att banken gjorde ändringar i interna regelverk om kontrollfunktionernas arbete. Den tidigare styrelsen vidtog även åtgärder för att komma tillrätta med rapporterade problem i kontrollfunktionerna genom att byta tjänsteleverantör.

Banken har vidare ersatt ett stort antal styrelseledamöter för att säkerställa att banken leds av en ny styrelse med rätt kompetens, erfarenhet och förståelse för bankens verksamhet, organisation och risker. Banken bedömer att den nya styrelsen har den kompetens och erfarenhet som krävs för att styrelsen ska kunna styra och kontrollera bankens verksamhet.

Banken uppger att den nya styrelsen har intensifierat, utökat och avsatt ytterligare resurser i det förändringsarbete för riskhantering, styrning och kontroll som pågått sedan tidigare. I januari 2017 beslutade styrelsen om en modell för att strukturera, dokumentera och utveckla bankens riskhantering, styrning och kontroll. För att ytterligare effektivisera arbetet drivs det för närvarande i projektform för att därefter övergå till verksamheten för löpande förvaltning. Detta innebär att banken kontinuerligt kommer att följa upp, utveckla och årligen utvärdera riskhantering, styrning och kontroll. Som ett led i detta arbete pågår en genomgång och uppdatering av den interna styrdokumentationen. Vidare pågår en uppdatering av processen för löpande muntlig och skriftlig återrapportering till styrelsen. I arbetet ingår även en översyn av bankens organisation som bland annat inbegriper bankens ledning, kontrollfunktioner samt stabsfunktionerna.

Banken har beslutat att funktionen för regelefterlevnad respektive riskkontroll ska finnas internt. Sedan den 14 augusti 2017 leds funktionen för regelefterlevnad av en Chief Compliance Officer. Under hösten 2017 ska funktionen förstärkas med ytterligare en medarbetare och en riskchef.

Vidare har juristfunktionen utökats från en till fem medarbetare under ledning av en ny chefsjurist. Tre av dessa resursförstärkningar syftar till att säkerställa en fördjupad kunskap och kompetens om riskhantering, styrning och kontroll i första linjen.

Därutöver har banken mer ingående beskrivit de specifika åtgärder som den nya styrelsen har vidtagit i förhållande till de olika bristerna.

När det gäller frågan om hur allvarliga bristerna är framhåller banken att, såvitt man vet, har de påpekade bristerna – med undantag för den tidigare verkställande direktörens inköp och omkostnader – inte medfört någon skada för banken eller tredje part. Den verkställande direktörens inköp och omkostnader har endast inneburit mindre skada i form av begränsade kostnader för banken. Därutöver har bristerna påverkat bankens förtroende genom negativ medial uppmärksamhet. Övriga brister har inte påverkat bankens finansiella ställning. Vidare har ingen av de påpekade bristerna haft någon konkret eller potentiell effekt på det finansiella systemet, anser banken.

Banken framför vidare att risken för att de brister som Finansinspektionen påpekat uppstår på nytt är mycket låg. Detta på grund av det förbättringsarbete som genomförts och kommer att genomföras samt den nya styrelsens samlade kompetens och erfarenhet. Den nya styrelsen ställer höga krav på att verksamheten drivs i enlighet med gällande regelverk. Den tar även ansvar för riskhantering, styrning och kontroll samt åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, påpekar banken.

Som förmildrande omständigheter framhåller banken att den aldrig förr har fått någon sanktion för liknande överträdelser. Vidare har banken, sedan Finansinspektionen påtalat bristerna, aktivt och villigt samarbetat med myndigheten och därmed underlättat utredningen. Dessutom inledde banken ett förbättringsarbete så snart styrelsen fick kännedom om bristerna i bankens riskhantering, styrning och kontroll. Detta arbete intensifierades efter Finansinspektionens granskning, påpekar banken.

Sammanfattningsvis menar banken att de påpekade bristerna inte ska betraktas som så allvarliga att de ska leda till något ingripande från Finansinspektionen. Om ett ingripande ändå blir aktuellt anser banken att Finansinspektionen bör beakta att banken inte har gjort någon vinst till följd av de påpekade bristerna.

4.3 Bedömning av överträdelserna, val av ingripande och sanktionsavgift

4.3.1 Bedömning av överträdelserna

I Finansinspektionens undersökning har ett antal brister och regelöverträdelser konstaterats, vilka redogjorts för ovan. Banken har i allt väsentligt bekräftat att bristerna funnits. När det gäller bristerna i bankens kontrollfunktioner framhåller banken dock att den tidigare styrelsen under 2015 ändrade de interna reglerna för kontrollfunktionernas arbete och även bytte tjänsteleverantör för funktionerna för

regelefterlevnad och riskkontroll. Finansinspektionen konstaterar att problemen i kontrollfunktionerna kvarstått även efter att dessa åtgärder vidtagits och att de åtgärder som banken vidtagit i denna del inte varit tillräckliga.

Finansinspektionen bedömer att de brister som konstaterats i undersökningen sammantaget visar att banken och dess tidigare styrelse inte har uppfyllt kraven på riskhantering, styrning och kontroll i 6 kap. 2 § LBF.

De konstaterade överträdelserna har varit sådana att det finns skäl att ingripa mot banken. Någon anledning för Finansinspektionen att avstå från att ingripa med hänsyn till att överträdelserna har varit ringa eller ursäktliga finns inte.

4.3.2 Val av ingripande

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen bland annat ta hänsyn till hur allvarliga överträdelserna varit och hur länge de har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsernas art, deras konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen bedömer att de konstaterade bristerna sammantaget visar att banken har haft betydande brister och omfattande problem med att upprätthålla en fullgod styrning, riskhantering och kontroll över verksamheten, samt att dessa brister funnits under viss tid. Dessa omständigheter bedöms vara försvårande vid valet av sanktion.

Några realiserade förluster till följd av den bristfälliga hanteringen av kreditrisker och övriga finansiella risker har inte konstaterats. I övrigt är de konkreta skador som uppkommit till följd av regelöverträdelserna såvitt kan bedömas begränsade. Banken har även redogjort för de åtgärder som den vidtagit eller planerat att vidta för att komma tillrätta med de brister som Finansinspektionen påtalat och för att etablera god styrning, riskhantering och kontroll. Dessa omständigheter bedöms vara förmildrande vid valet av sanktion. Finansinspektionen bedömer inte att bristerna i banken haft någon effekt på det finansiella systemet.

I ljuset av att bristerna har uppkommit som ett resultat av att bankens tidigare styrelse brustit i sitt ansvar att upprätthålla en god riskhantering, styrning och kontroll, ser Finansinspektionen positivt på att den tidigare styrelsen har bytts ut.

Finansinspektionen noterar att banken under 2005 fick en sanktion av Finansinspektionen (FI Dnr 04-7977-324). Den sanktionen innebar att bankens tillstånd att bedriva värdepappersrörelse i form av förvaltning av någon annans finansiella instrument återkallades. Banken fick också en varning i förhållande till två andra värdepapperstillstånd. I det nu aktuella ärendet uppger banken att den inte vid något tidigare tillfälle har fått någon sanktion för liknande överträdelser. Finansinspektionen noterar att den tidigare sanktionen förvisso rörde bankens värdepappersrörelse, men att det var allvarliga brister i bankens styrning och organisation av värdepappersrörelsen som ledde till ingripandet. Mot bakgrund av den tid som har gått sedan den tidigare sanktionen, anser

Finansinspektionen dock att denna sanktion inte ska ses som en försvårande omständighet i den nuvarande prövningen.

Sammantaget bedömer Finansinspektionen att överträdelserna inte varit så allvarliga att det finns anledning att överväga att återkalla bankens tillstånd, varför inte heller en varning är aktuell. Finansinspektionen bedömer i stället att banken ska få en anmärkning förenad med sanktionsavgift.

4.3.3 Sanktionsavgift

Den senast fastställa årsredovisningen för banken avser räkenskapsåret 2016. Bankens omsättning 2016 uppgick till 423 564 000 kronor. Den högsta sanktionsavgiften baserad på omsättningen skulle kunna uppgå till tio procent av bankens omsättning 2016, det vill säga 42 356 400 kronor.

Storleken på sanktionsavgiften är ytterligare ett sätt att gradera överträdelserna. Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek finns det anledning att beakta samma försvårande och förmildrande omständigheter som har diskuterats ovan vad gäller valet av ingripande. Vidare ska hänsyn tas till institutets finansiella ställning och, om det går att fastställa, till den vinst som institutet har gjort till följd av överträdelserna.

Finansinspektionen finner inte att banken gjort någon vinst till följd av överträdelserna. Vad gäller övriga omständigheter som bör beaktas bedömer Finansinspektionen att överträdelserna rör bankens styrning, riskhantering och kontroll som är centrala områden för att driva verksamheten i enlighet med gällande regler. Finansinspektionen bedömer också att den bristande styrningen, riskhanteringen och kontrollen har omfattat ett flertal områden och varit av övergripande och systematisk karaktär. Detta har under en inte obetydlig tid medfört ökade risker för bankens verksamhet, även om de inte resulterat i realiserade förluster och endast begränsade skador.

Med beaktande av ovanstående fastställer Finansinspektionen sanktionsavgiften till 12,7 miljoner kronor. Denna sanktionsavgift är inte så stor att kraven enligt 6 kap. 1 § LBF på bankens soliditet och likviditet äventyras.

Sanktionsavgiften, som tillfaller staten, ska faktureras när beslutet har vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Sven-Erik Österberg
Styrelseordförande

Jonatan Loor
Jurist
Bankrätt

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse (Sven-Erik Österberg, ordförande, Maria Bredberg Pettersson, Marianne Eliason, Anders Kvist, Astri Muren, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg och Erik Thedéen, generaldirektör) efter föredragning av juristen Jonatan Loor. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefsjuristen Charlotte Rydin, områdeschefen Martin Noréus, avdelningschefen Martina Jäderlund och finansinspektören Per Gustafsson deltagit.

Bilaga

Bilaga – Hur man överklagar

Kopia: Bankens verkställande direktör

DELGIVNINGSKVITTO

FI Dnr 16-13661
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Anmärkning och sanktionsavgift

Handling:

Beslut avseende anmärkning och sanktionsavgift till Sörmlands Sparbank meddelat den 14 november 2017.

Jag har, i egenskap av behörig firmatecknare, denna dag tagit del av handlingen.

.....
DATUM

.....
NAMNTECKNING

.....
NAMNFÖRTYDLIGANDE

.....
EV. NY ADRESS

.....

.....

.....

Detta kvitto ska sändas tillbaka till Finansinspektionen **omgående**. Om kvittot inte skickas tillbaka kan delgivning ske på annat sätt, t.ex. genom stämningsman.

Om du använder det bifogade kuvertet är återsändandet gratis.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka eller lämna det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm.

Ange följande i överklagandet:

- Namn och adress
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- Varför ni anser att beslutet är felaktigt
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Kom ihåg att underteckna skrivelsen.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fått ta del av beslutet.

Finansinspektionen skickar överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm, om det kommit in i tid och Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt som ni begärt.